

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAMARE ȘI COORDONARE SISTEM

IMPLEMENTAREA PLANULUI DE EVALUARE A PROGRAMULUI OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ 2014 – 2020

Proiectul *Implementarea Planului de Evaluare a Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014–2020* a vizat:

- i. facilitarea unui management informat și consolidarea procesului decizional bazat pe dovezi la nivelul programului,
- ii. consolidarea raportărilor către Comisia Europeană în ceea ce privește eficacitatea și impactul finanțărilor,
- iii. consolidarea culturii evaluării Fondurilor Europene Structurale și de Investiții și creșterea nivelului de informare cu privire la intervențiile finanțate și efectele generate de acestea.

POAT 2014 - 2020 a fost aprobat prin decizia Comisiei Europene în Decembrie 2014. Obiectivul general al programului este asigurarea capacității și a instrumentelor necesare pentru o eficientă coordonare, gestionare și control al intervențiilor finanțate din Fonduri Europene Structurale și de Investiții (FESI), precum și pentru o implementare eficientă, bine orientată și corectă a POAT 2014 - 2020, Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) și a Programul Operațional Competitivitate (POC). POAT 2014 - 2020 a oferit sprijin orizontal pentru toate programele operaționale, însă a reprezentat principalul furnizor de asistență tehnică pentru programele care nu au o axă dedicată în acest sens, respectiv POIM și POC.

POAT 2014 - 2020 a fost structurat în trei axe prioritare, cu următoarele obiective specifice:

1. Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri

Obiective specifice

- 1.1. Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din FESI de a pregăti și implementa proiecte mature
- 1.2. Asigurarea transparenței și credibilității FESI și a rolului Politicii de Coeziune a Uniunii Europene (UE)

2. Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI

Obiective specifice

- 2.1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea FESI
- 2.1. Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient pentru FESI, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi

3. Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România

Obiective specifice

- 3.1. Dezvoltarea unei politici îmbunătățite a managementului resurselor umane care să asigure stabilitatea, calificarea și motivarea adecvată a personalului care lucrează în cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI

Evaluarea POAT 2014-2020 s-a concentrat pe 6 teme de evaluare:

1. Contribuția POAT 2014-2020 la întărirea capacității beneficiarilor FESI/ POAT, POIM și POC
2. Contribuția POAT 2014-2020 la diseminarea informațiilor privind FESI/ POAT, POIM și POC
3. Contribuția POAT 2014-2020 la coordonarea și controlul sistemelor FESI
4. Contribuția POAT 2014-2020 la gestionarea POAT, POIM și POC
5. Contribuția POAT 2014-2020 la funcționalitatea și eficiența/eficacitatea sistemului informatic
6. Contribuția POAT 2014-2020 la eficiența și eficacitatea resurselor umane din sistemul FESI

Pentru fiecare temă de evaluare au fost colectate date calitative și cantitative pentru a putea oferi răspunsuri comprehensive la următoarele întrebări de evaluare:

EFECT BRUT

Care este eficacitatea intervențiilor finanțate prin POAT 2014-2020?

EFECT NET

În ce măsură progresul observat este atribuit programului?

EFECTE NEINTENȚIONATE

Există efecte neintenționate, pozitive sau negative? Aceste efecte sunt observabile pe termen scurt, mediu sau lung?

EFICACITATE

Care este progresul atins în zonele, sectoarele și grupurile vizate în raport cu obiectivele specifice ale POAT 2014-2020?

MECANISME

Care sunt mecanismele care au facilitat/împiedicat efectele și caracteristicile cheie contextuale ale acestora?

DURABILITATEA EFECTELOR

Care este durabilitatea efectelor?

Împreună cu acestea, evaluarea a abordat inclusiv contribuția POAT 2014 - 2020 la formarea Produsului Intern Brut (PIB) și ocuparea forței de muncă.

Abordarea metodologică utilizată a îmbinat metode de evaluare calitative și cantitative. Informațiile obținute au fost verificate prin aplicarea unor metode suplimentare de colectare a datelor care au vizat consultarea managerilor de proiecte finanțate în cadrul programului și a participanților la activități de formare, precum și a beneficiarilor Fondurilor Europene Structurale și de Investiții. Constatările și concluziile formulate au fost validate prin consultarea părților interesate ale programului în cadrul focus grupurilor.

Concluziile formulate au avut în vedere realocările de la nivelul programului, precum și prelungirea

perioadei de implementare pentru o parte din proiecte. În general, efectele urmărite de astfel de intervenții complexe pot fi observate și se pretează unei evaluări robuste în momentul în care un eșantion reprezentativ de proiecte au fost finalizate. În perioada 2014-2023, au fost finalizate aproximativ 48% din totalul proiectelor finanțate în cadrul programului (i.e. 71 din 149 contractate). Prin urmare, probabilitatea ca impactul așteptat să fie realizat a fost estimată în baza rezultatelor obținute până la data de referință. În acest sens, au fost consultate toate părțile interesate. În situațiile în care disponibilitatea de a participa la consultări a fost limitată, analiza a fost completată cu alte metode de colectare de date și evaluare aplicative. Nu în ultimul rând, restricțiile adoptate ca urmare a contextului pandemic COVID-19 au afectat progresul anumitor activități din cadrul proiectelor finanțate și, implicit, estimările privind impactul lor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Eficacitatea intervențiilor

Din punct de vedere al eficacității intervențiilor finanțate prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2014 - 2020, progresul financiar și fizic este bun. Analizând indicatorii programului, se poate deduce că POAT 2014 - 2020 a fost în mare măsură eficient, având în vedere că a asigurat un nivel ridicat de conștientizare cu privire la proiecte cofinanțate de UE, respectiv funcționarea sistemului

informatic SMIS2014+ (acești doi indicatori la nivel de program având un nivel de realizare de peste 100%). Eficacitatea programului este conexată și cu asigurarea unei rate de absorbție de peste 70% pentru proiectele sprijinite prin POAT 2014 - 2020. Valoarea realizată se va calcula după finalizarea proiectelor finanțate din POC și POIM a căror dezvoltare a fost sprijinită din POAT 2014 - 2020.

Contribuția POAT 2014-2020 la îndeplinirea obiectivelor specifice și progresele observate

În perioada analizată, a fost observată o **creștere a capacității beneficiarilor** de a pregăti și implementa proiecte finanțate FESI. A crescut capacitatea atât de a pregăti propuneri de calitate și cu impact strategic, cât și de a implementa eficient proiectele contractate, deși în cel din urmă caz analiza arată că beneficiarii resimt în continuare o nevoie pentru continuarea sprijinului. Deși 70% dintre proiectele care vizează întărirea capacității beneficiarilor se află încă în implementare, consultarea părților interesate și studiile de caz au indicat că POAT 2014 - 2020 a avut un rol esențial în creșterea capacității beneficiarilor FESI.

De asemenea, analiza confirmă că programul a asigurat un **nivel ridicat de conștientizare al publicului larg** cu privire la FESI - ținta de 60% a indicatorului fiind depășită (valori înregistrate: 84% în 2020, 83% în 2022 și 85% în 2023). În ciuda domeniului de acțiune limitat, POAT 2014 - 2020 a contribuit la consolidarea cadrului de parteneriat prin activități care au vizat sprijin logistic esențial în procesele de consultare, transpunerea prevederilor Codului European de Conduită privind Parteneriatul și prin metodologia de selecție a partenerilor pentru implementarea Acordului de Parteneriat 2021 - 2027.

De la aprobarea POAT 2014 - 2020 în decembrie 2014 până în martie 2023, evaluarea a identificat o dinamică destul de accentuată a reglementărilor privind coordonarea FESI, ceea ce reflectă o preocupare pentru **îmbunătățirea cadrului de reglementare**, dar și o instabilitate legislativă mare, cu posibil impact în asigurarea coerenței în coordonarea FESI. În ciuda acestei instabilități, aproape 75% dintre beneficiarii FESI consideră că procedurile privind accesarea finanțărilor și implementarea proiectelor sunt corespunzătoare. Acest procent ridicat este un efect al experienței acumulate și demonstrează, printre altele, eficacitatea POAT 2014 - 2020.

Toate cele trei programe operaționale vizate direct de intervențiile POAT 2014 - 2020 (POAT, POIM și POC)

au avansat suficient de la momentul lansării. Prin POAT 2014 - 2020 s-a asigurat o capacitate adecvată a sistemului instituțional pentru gestionarea celor trei Programe Operaționale. De asemenea, sprijinul POAT 2014 - 2020 a asigurat condiții logistice îmbunătățite pentru implementarea POAT, POIM, POC, susținerea procesului de închidere a perioadei 2007-13, pregătirea perioadei de programare post - 2020 și realizarea evaluărilor prevăzute în planurile de evaluare de la nivelul POAT, POIM și POC.

În ceea ce privește **sistemul informatic**, dezvoltarea și îmbunătățirea funcționalităților, eficiența și eficacitatea acestuia au fost asigurate în întregime prin POAT 2014 - 2020. Același lucru se poate concluziona și în ceea ce privește capacitatea crescută a utilizatorilor de a utiliza optim modulele disponibile ale aplicației MySMIS2014.

Obiectivele privind **stabilitatea personalului și nivelul de performanță** au fost atinse. POAT 2014 - 2020 a avut o contribuție majoră în satisfacerea nevoilor de formare ale instituțiilor FESI, însă metodele de formare adoptate nu capitalizează suficient oportunitățile oferite de tehnologia informației și avantajele învățării orientate spre performanță, auto-dirijate și centrate pe individ. Evaluarea confirmă prin analizele cantitative faptul că nu există o corelație între rambursările salariale asigurate de POAT 2014 - 2020 și rezultatele sistemului de evaluare a performanței la nivel individual. Cu toate acestea, utilitatea intervenției POAT 2014 - 2020 este dată de potențialul de a influența indirect performanța prin asigurarea unui nivel al veniturilor ce conferă o recunoaștere pentru o muncă complexă.

POAT 2014 - 2020 a contribuit la progresele înregistrate pe toate aspectele definite prin obiectivele specifice, în cazul dezvoltării și menținerii unui sistem informatic eficient/eficace progresele fiind în totalitate atribuite programului.